

[Chr. Nielsen.]

esse, og når disse linier gennem de folkevalgte forsamlinger er trukket op, har domstolene at arbejde derefter.

Oluf Johansen: Forliget er sluttet, og vi stod enige om resultatet, og jeg kan derfor ikke tjene det ærede medlem hr. Nielsen-Man i at følge ham i den betragtning, at vi nu skal til at rippe op i enkeltheder og hver søge at drage sin bitte fordel af disse ting. Jeg kunne også nævne forskellige ting, hvis jeg ville, og drage min fordel deraf, men jeg vil sige til det ærede medlem hr. Nielsen-Man, at han ved, og han vil vist give mig helt ret i, at et forlig om det pågældende spørgsmål var udelukket, og derfor måtte man på et eller andet tidspunkt i udvalget forlade det standpunkt, der er tale om. Det hørte med til de spørgsmål, der drøftedes, og om hvilke der sammen med de andre problemer måtte være fuld enighed.

Landbrugsministeren (Bording): Jeg vil gerne sige til det ærede medlem hr. Nielsen-Man, at det er rigtigt, at landbrugsministeriet kan nægte tilladelse til nedlæggelse af landbrugsejendomme, når de pågældende ønsker i stedet for at opføre bymæssig bebyggelse, og jeg er enig med det ærede medlem i, at det ville være ønskeligt, at man ikke behøvede at opføre så mange bygninger til boliger og virksomheder inde i byerne; for det er jo gået sådan i de sidste halvhundredte år, at selvom befolkningen er steget til det dobbelte, er der i virkeligheden ikke nævneværdigt flere landbrugsejendomme end dengang. Men jeg mener ikke, det er hverken min ret eller min pligt at nægte tilladelse til at nedlægge landbrugsejendomme, for at der kan ske opførelse af byejendomme. Jeg mener, at det, man skal tilstræbe, er det, man nu tilstræber og, mener jeg, i betydeligt omfang opnår ved gennemførelsen af denne lov og den, vi vedtog i fjor: at få flere landbrugsejendomme.

Hvad angår den anden side af sagen, om man skal ramme spekulationen, altså det, at en mand tjener penge ved at købe en landbrugsejendom og nedlægge den og opføre en byejendom på grunden, mener jeg ikke, at dette hører under mit område; det må absolut, som det ærede medlem antydede, høre et andet sted hen.

Det ærede medlem hr. Chr. Nielsen påstår, at lovforslaget er forringet. Ja, det er ligesom man ser på det. Det er den

store forskel på det ærede medlem og mig, at han ser på princippet, og jeg ser på resultaterne. For mig står det således, at det princip, der ofres her, det ubetingede princip, at ingen i fremtiden må erhverve mere end to landbrugsejendomme, måske kan være meget godt — jeg skal slet ikke nægte, at der er meget, der taler for det —, men fremskaffelsen af tillægsparceller i hundredvis til de mange indeklemte husmænd er mere værdifuld end selve princippet, og det er derfor, jeg er gået med til gennemførelsen af disse ændringer. Jeg har anset spørgsmålet om fremskaffelsen af tillægsgjord til de indeklemte husmænd for så betydningsfuldt, at det nok kan gå an, at man linder lidt på princippet, forbud mod erhvervelse af mere end to ejendomme. Jeg har ment, at man kunne skaffe tillægsgjord til de indeklemte husmænd på anden måde, men den er der ikke tilslutning til her i rigsdagen, og så må man enten vælge at sige: Så lader vi det ligge, så må det køre, ligesom det har gjort i mange år, de indeklemte husmænd får ingen jord, og vi bevarer princippet og agitationen o. s. v. hver for sig, eller man kan vælge den anden vej, og så må der gå en lille splint af princippet. Jeg vil derfor med god samvittighed gå ind for i folketinget at anbefale, at man gennemfører lovforslaget, som det her foreligger med de foreslåede ændringer, for jeg anser det for at være et af de mest betydningsfulde forslag til en bedre jordfordeling her i landet, der i mange år er gennemført — jeg kan godt sige de sidste 30 år.

Hermed sluttede forhandlingen.

Formanden: Forinden afstemningen vil jeg gerne fremsætte en meddelelse af rent faktisk karakter. I anledning af visse meget bestemte udtalelser af det ærede medlem hr. Nielsen-Man og det ærede medlem hr. Jørgen Jørgensen med hensyn til afgørelsen af spørgsmålet om et lovforslags forhold til grundlovens § 80 vil jeg gerne gøre opmærksom på, at det er et meget omstridt statsretligt problem, hvorvidt domstolene har kompetence til at tilsidesætte en af lovgivningsmagten vedtagen lov som værende grundlovsstridig, i hvert fald omstridt, når det drejer sig om tilfælde, hvor lovgivningsmagten netop har været opmærksom på vedkommende lovforslags forhold til grundlovens bestemmelser, altså hvor lovgivningsmagten selv har drøftet og selv har taget stilling til dette spørgsmål netop udfra sit